

RÄDDA VÅR SIMHALL!

”Politiker, nu en fråga, har det undgått er hur dessa 52 år har gjort Växjösjön till Växjös stora träffpunkt? Folk promenerar, springer, cyklar, åker rullskidor och inlines. Vi har två fina badstränder. Vi vet ju alla att vi människor dras till vatten. Som jag ser det är Simhallens placering navet till denna positiva kreativitet.

För Guds skull låt oss behålla denna ’Juvel’ .”

Ingmar Nordström (Smp 2023-09-20)

”Det är lätt att njuta av stadssjön som sedan decennier fungerar som Växjös hjärta, lungor och njurar. Det är också lätt att ansluta sig till vår musiknestors trumpetklingande appell för simhallens bevarande vid Växjösjön.”

Ulf Beijbom (Smp 2023-09-28)

Innehåll

Sammanfattning	3
Förord	4
1 Inledning	5
2 Simhallen - en långbänk	5
3 Second opinion-utredningen	6
4 Simhallen – en av Växjös signaturbyggnader	7
5 Hållbarhetsperspektivet	7
6 Strandskyddslagen	8
7 Översiktsplanen	8
8 En tillbyggd simhallsbyggnad ryms inom den utökade fastigheten	9
9 Voltvändningen	9
10 Detaljplanen	10
11 Kostnadsjämförelsen	11
12 Stadsparken	11
13 Slutord	11
Referenser	11

UTGIVEN AV VÄXJÖ FORUM

”Växjö Forum är en förening som aktivt vill delta i och medverka i samtalen om Växjö stads och dess omlands förändring. Föreningen vill utveckla ett forum där vetenskap, miljö, konst och arkitektur belyses i byggandet av samhället, dess historia och framtid med utgångspunkt från Århuskonventionen.

Konventionen från 2003, antagen och implementerad i samtliga EUs länder säger bland annat:

”medborgarens rätt till information från offentliga myndigheter, rätten att delta i beslutsprocesser och rättsliga prövningar.”

vaxjoforum.se

Text: Olof Thedin

Layout: Anders Bergön

Foto: Anders Bergön, där ej annat framgår.

Illustrationer: Olof Thedin, där ej annat framgår

Copyright © 2023 Växjö Forum

Simhallen som signaturbyggnad på andra sidan Växjösjön

Sammanfattning

Det finns ingen bättre plats för simverksamhet än den vi nu har vid Växjösjön. Vår simhall är unik och dess läge möjliggör utomhusbassänger och på sikt kallbadhus. Efter allmänhetens påtryckningar beslutade kommunstyrelsen, våren 2022, att simhallen skall vara kvar vid Växjösjön.

Vid valet 2022 förordade (S) och (V) att simhallen skall vara kvar vid Växjösjön. Med en mindre detaljplanändring går det att bygga till simhallen med bl.a. en 50-meters bassäng på samma tid som en helt ny simhall. Om- och tillbyggnaden blir inte dyrare än att bygga helt nytt.

Simhallsgruppen har arbetat fram olika förslag men dessa har konsekvent ignorerats av Växjö kommun samtidigt som innehållet i kommunens nya plan för en helt ny simhall inte offentliggörs. Kommunens agerande är mycket förvånande och väcker många frågor.

Förord

Växjö Forum har tidigare publicerat skriften "Simhallsfrågan" (2022), där vi samlat de senaste årens engagerade debatt om simhallens betydelse och argumenten för att ha kvar verksamheten på nuvarande plats vid Växjösjön.

Efter Växjö kommuns senaste häpnadsväckande helomvändning i simhallsfrågan i juni 2023 måste vi nu följa upp den tidigare skriften. Bakgrunden till kommunens nya beslut, ny simhall i Bäckaslöv, ges blott i en enda mening:

"Kommunstyrelsens ordförande Malin Lauber har initierat frågan om att bygga en ny simhall på Bäckaslövsområdet."

Ingen kommentar ges om vilka utredningar, protokoll, eller andra underlag som lett fram till Laubers "initierande" av frågan om ny plats för simhallen.

Simhallsfrågan har diskuterats under många år, med stort engagemang från allmänheten, men här föreslås helt plötsligt ett formellt beslut med helt ny inriktning utan att argumenten för denna helomvändning redovisas eller att någon form av utvärdering av den process som pågått presenteras.

Det saknas också en uttalad ambition beträffande befintlig lokalisering, en av stadens allra känsligaste och värdefullaste platser, vilket är ytterst oroande för helheten runt Växjösjön, med sin unika arkitekturpärla Växjö Simhall!

Fortfarande är enligt vår mening en om- och tillbyggnad av Simhallen på nuvarande plats det bästa alternativet.

Varför har det alternativet inte fått en seriös chans?

Växjö i oktober 2023,
Styrelsen, Växjö Forum

Simhallen i vinterlandskap, akvarell av konstnären Lars R. Johansson

1. Inledning

Under fyra års tid fylldes Smålandspostens debattsidor av engagerade medborgares inlägg om den för oss alla så betydelsefulla simhallen. Efter flera års debatt och utredningar enades så småningom även politikerna om att simhallen skall ligga kvar vid Växjösjön.

Inför valet 2022, stannade debatten av.

Det visade sig att de politiska partierna gjort en överenskommelse om att inte låta simhallsfrågan bli en valfråga. Efter valet fick Växjö kommun en ny politisk majoritet. S, V och Mp med stöd av C. Nu var simhallsfrågan äntligen avgjord, trodde vi.

S och V hade ju varit drivande i frågan om att behålla simhallen vid Växjösjön.

Det blev tyst igen. Ett halvt års tystnad! Kanske för att de skulle ta fram ett genomarbetat förslag på om- och tillbyggnad, trodde väl de flesta. Tystnaden fortsatte, fram till strax före semestern 2023, då Malin Lauber (S) stegade fram och sa att:

Nu var alla överens....

....om att bygga den nya simhallen - i Bäckaslöv!

Ingen motivering.

Ingen förklaring.

Inga nya fakta på bordet.

De växjöbor som under många år engagerat sig i simhallsfrågan, skulle nu alltså bara acceptera att S och V ändrat uppfattning.

Men utan någon som helst förklaring!

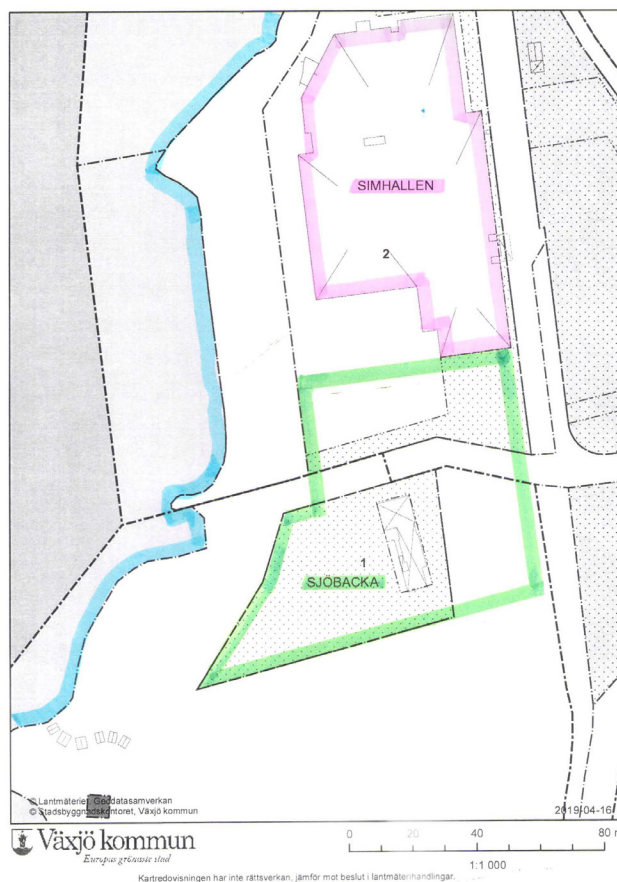
2. Simhallen - en långbänk

Simhallsfrågan har diskuterats länge. De av kommunen framtagna förslagen till ny simhall vid Växjösjön blev alla för dyra och dessutom besvärliga för verksamheten, dels beroende på att man rev hela eller stora delar av befintlig simhall, dels för att man inte utnyttjade den intilliggande fastigheten Sjöbacka 1.

Bilden på Sjöbackatomten visar tydligt de stora tillbyggnadsmöjligheter som en sammanläggning av fastigheterna innebär. För oss vanliga medborgare framstår det som helt obegripligt att

kommunen förvärvar fastigheten Sjöbacka 1 för 13 miljoner kr för att sedan inte ta vara på de fantastiska möjligheter simhallen nu plötsligt fått genom den extra ytan.

Simhallsgruppen och den allmänna opinionen har under fyra års tid lyft fram förslag på om- och tillbyggnader som kan göras till en rimlig kostnad och utan att störa verksamheten. Men förslagen har inte fått något gehör från Växjö kommun.

Expansionsmöjlighet vid sammanläggning med fastigheten Sjöbacka 1 (Växjö kommun).

3. Second opinion-utredningen

Efter många års intensiv debatt tog Växjö kommun så småningom beslutet att ta fram en second opinion-utredning, som skulle jämföra simhallsgruppens förslag med Vöfabs. För att genomföra denna analys valde kommunen mellan Sweco, Ewa i Mo och WE-group.

Kommunen valde att anlita WE-group, samma konsult som ritat samtliga tidigare simhallsförslag åt kommunen. Därmed uppstod en otvetydig jävsituation.

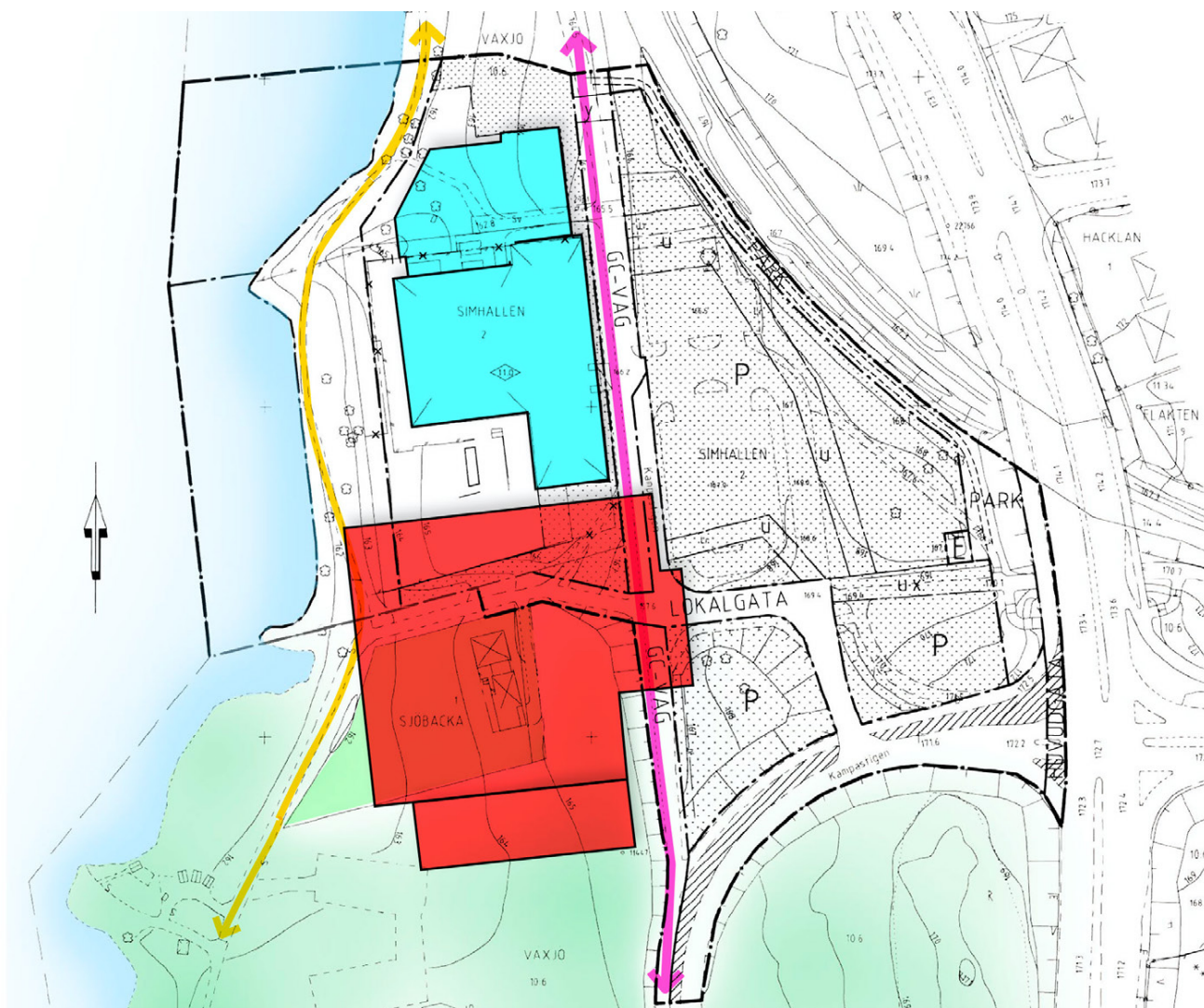
Mille Örnmark, WE-groups vd, kom fram till att både kommunens och Simhallsgruppens förslag var, som han uttryckte det, "hål i huvudet" och förordade i stället en helt ny simhall söder om den befintliga.

Skissen visar förslagets omöjlighet. Det skulle skymma nuvarande simhalls söderfasad, blockera båda passagerna väster och öster om simhallen, samt ta parkområdet i anspråk. Strandskyddslagen omöjliggör dessutom en helt nybyggd simhall i detta läge. Den av Mille Örnmark förordade lösningen var därmed ogenomförbar.

Nämnas kan att TV4:s program Kalla Fakta, i maj 2023, avslöjade att det fanns många oklarheter kring Mille Örnmark (Se "Simhallskungen" på TV4-play).

Simhallsgruppen valde i stället Ewa i Mo för ett eget second-opinionuppdrag.

Att kostnaden för en tillbyggnad och renovering är lägre än för en helt nybyggd simhall bekräftas i denna utredning.

Växjö kommuns utbyggnadsförslag

Simhallen vid Växjösjön, vykortsmotiv från 1970-talet

4. Simhallen – en av Växjös signaturbyggnader

Det finns en väldigt vacker idé bakom simhallens nuvarande placering. Någon, politikerna? tjänstemännen? arkitekten? tyckte då att en sådan byggnad, ett rum, som är allas vårt gemensamma, skulle ligga på Växjös finaste tomt. Platsen, med kvällssol, vid vattnet, mitt i stan. Viktiga byggnader i Växjö placeras som fondbyggnader. Så också simhallen.

“...när simhallen projekterades talades det om att sjön borde omges av offentliga byggnader, konstverk och planteringar. Så har också till viss del blivit fallet med just simhallen som tyngdpunkten i en sjöpark med sjukhuset, Utvandrarnas hus, Vattentorget och de olika näringsställena på andra sidan sjön och Södras Brysselinspirerade komplex glimmande i fjärran.”

Ulf Beijbom (Smp 2023-09-28)

När simhallen byggdes var Växjösjön fortfarande en sjö i naturmark. Det är först långt senare som sjön renats och blivit badbar och området kring sjön utvecklats till en stadspark. Simhallens placering har med stadens utveckling blivit ännu bättre! Simhallen är inte vilken byggnad som helst.

I den nationella arkitektur-guiden ”Guide till Sveriges arkitektur” är Växjö representerat med endast tre byggnader: domkyrkan, stadsbiblioteket och simhallen.

Simhallen är arkitektoniskt och kulturhistoriskt en av Växjös viktigaste byggnader.

5. Hållbarhetsperspektivet

Efter andra världskriget etablerades slit- och släng-normen, där vi rivit fullt fungerande byggnader. Nu vet vi att det tänkesättet har varit skadligt för klimatet. Medan vi rev och eldade på koldioxidutsläppen, smälte glaciärerna. Konsekvenserna ser vi nu och medvetenheten om detta håller på att få fäste.

Den byggnad som redan är byggd är också den som gör minst koldioxidavtryck. Den stora klimatnyttan, den sitter i stommen. Kan man behålla den då har man vunnit väldigt mycket ur ett klimatperspektiv. Vad gäller simhallsbyggnadens stomme har RISE (tidigare Statens provningsanstalt) utrett och kommit fram till att den är i gott skick.

6. Strandskyddet

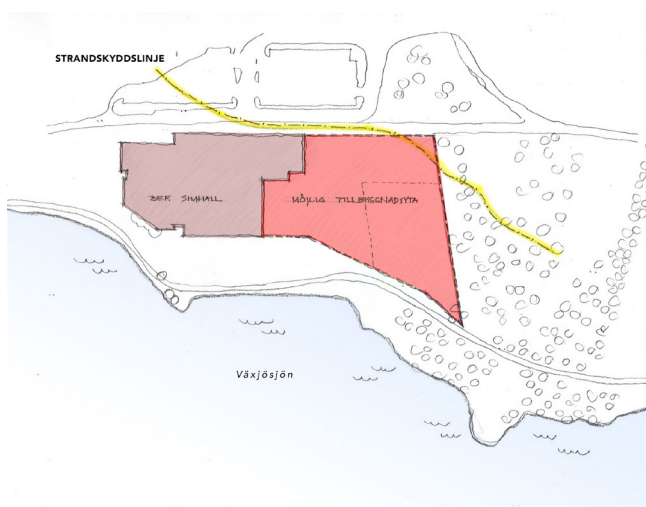
På platsen, där simhallen kan byggas till, råder strandskydd enligt Miljöbalken. För att upphäva strandskyddet krävs att man uppfyller ett av sex särskilda skäl. Bygger man till befintlig simhall uppfylls det särskilda skälet:

”behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför området.”

Om man däremot vill bygga en helt ny simhall söder om den nuvarande finns inte längre något särskilt skäl. Ett sådant alternativ kommer med all sannolikhet inte klara en prövning.

Byggbar yta vid en förändrad verksamhet

Byggbar yta vid bibehållen verksamhet

Byter man verksamhet i simhallen erfordras en detaljplaneändring. Strandskyddsbestämmelserna medger i detta alternativ endast att man bebygger befintliga byggnaders ”fotavtryck”. Det innebär att man endast kan exploatera fastigheterna enligt illustrationen nedan till vänster.

Vilken fastighetsägare väljer detta alternativ framför det som en tillbyggnad av befintlig verksamhet (se nedan till höger) medger?

7. Översiktsplanen

Ett förslag till fördjupning för Växjö centrum av kommunens översiktsplan var på samråd 2022. I denna föreslås följande riktlinjer för hur Växjö simhallsområde bör utvecklas:

”Ny simhall med 50 metersbassäng för idrottsaktiva förläggs söder om den gamla simhallen. Den gamla simhallen blir kvar och utvecklas för lek och motion.”

”Byggnaden bör vara ett tillägg till den gamla simhallen. Ha en egen profil. Kanske ha mjukare former som skiljer sig från den gamla.”

Vidare står det i samrådsförslaget:

”Ett kallbadhus ut på brygga i Växjösjön föreslås rakt ut vid simhallarna. Även en utomhus 50 metersbassäng i Växjösjön föreslås. Kustremsan utvecklas till en badkust.”

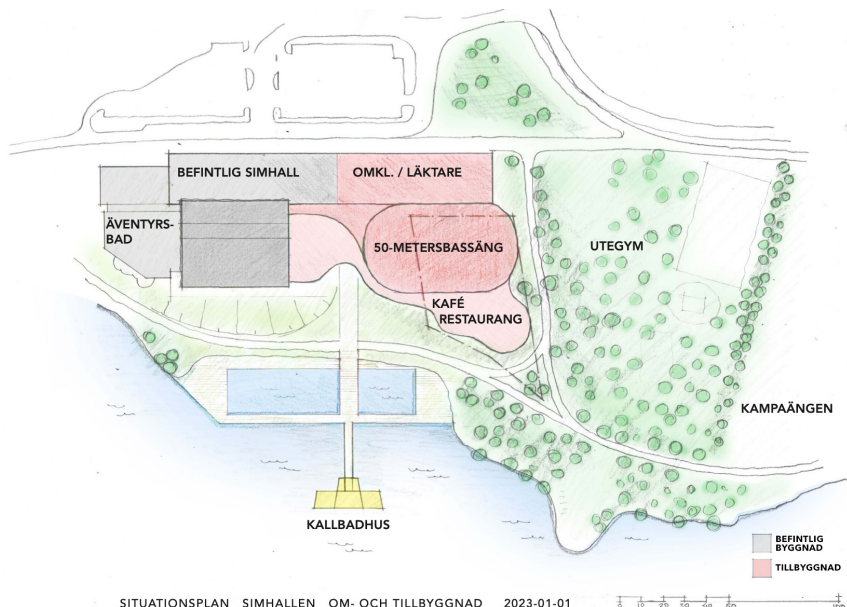
”Kallbadhus och fiskrestaurang kan tillföra funktioner som vi har för lite av i vår stad idag. Vi förstärker och breddar utbud som ligger centralt i staden och även nära till Campus. Med denna starka målpunkt med brett innehåll kommer det hända saker både utomhus och inomhus och året om.”

Det kan, enligt ovan, inte råda någon tvekan om att Växjö kommun vid samrådstiden ville bygga om- och till befintlig simhall!

8. En tillbyggd simhallsbyggnad ryms inom den utökade fastigheten

Det finns ännu inte något beslutat programinnehåll för en ny simhall. Men om man ritar in samma innehåll som i det av Norconsult framtagna förslaget skulle simhallen, efter tillbyggnad, till exempel kunna se ut som nedanstående idéskiss.

En sådan om- och tillbyggnad av simhallen kan göras med begränsad påverkan på verksamheten, genom att först bygga tillbyggnadsdelen och därefter renovera den befintliga simhallen.

Den nya femtiometersbassängen kan placeras rakt söder om den befintliga simhallens högdal, på ett sådant avstånd att nuvarande simhalls söderfasad inte störs. Mot cykelstråket kan då den nuvarande lågdelen förlängas, med plats för entré, kafé, reception, omklädning och läktare. I souterrängplanet, samma plan som gångvägen runt Växjösjön, ryms kafé, restaurang och gym. Utformning med genomsikt mot sjön och formmässig anknytning till skogsdungen bör eftersträvas.

Totalt får anläggningen på detta sätt 3-4 multibassänger och 20st 25m längder. Skissen visar också ett nytt kallbadhus samt en 25- och en 50-metersbassäng med Växjösjövatten

9. Voltvändningen

Den 28 juni 2023. Precis innan semestern. Just när alla försvinner från Växjö. När all debatt tystnar, valde kommunstyrelsens ordförande Malin Lauber (S) att kalla till presskonferens.

Hon sa: ”Ja vi hade hög svansföring och var ganska kaxiga om att nuvarande platsen var den bästa. Men då hade vi inte all information. Men nu har vi omvärderat och ja vi har vänt.”

Inga förklaringar till vilken information som tillkommit, Inga förklaringar till varför de vänt, Inga förklaringar till varför de sviker.

I en debattartikel i Smp den 8 september ”Varför sviker Lauber i simhallsfrågan?” ombads Malin Lauber redovisa den information hon hänvisar till. Offentliggöra kostnadskalkylen. Visa alternativet som inkräktar på parkmarken. Förklara varför hon överger simhallen vi alla trodde hon värnade.

Hon har, när detta skrivs i oktober 2023, fortfarande inte svarat!

Den enda nya ”utredning” kommunen har redovisat är en overhead-presentation på åtta bilder ”Simhall 2023.”(230811). Där hävdas att det tar fem år att göra om detaljplanen vid simhallen, att en om- och tillbyggnad skulle bli mycket dyrare samt att tillgänglighet och friluftsliv runt sjön skulle minskas.

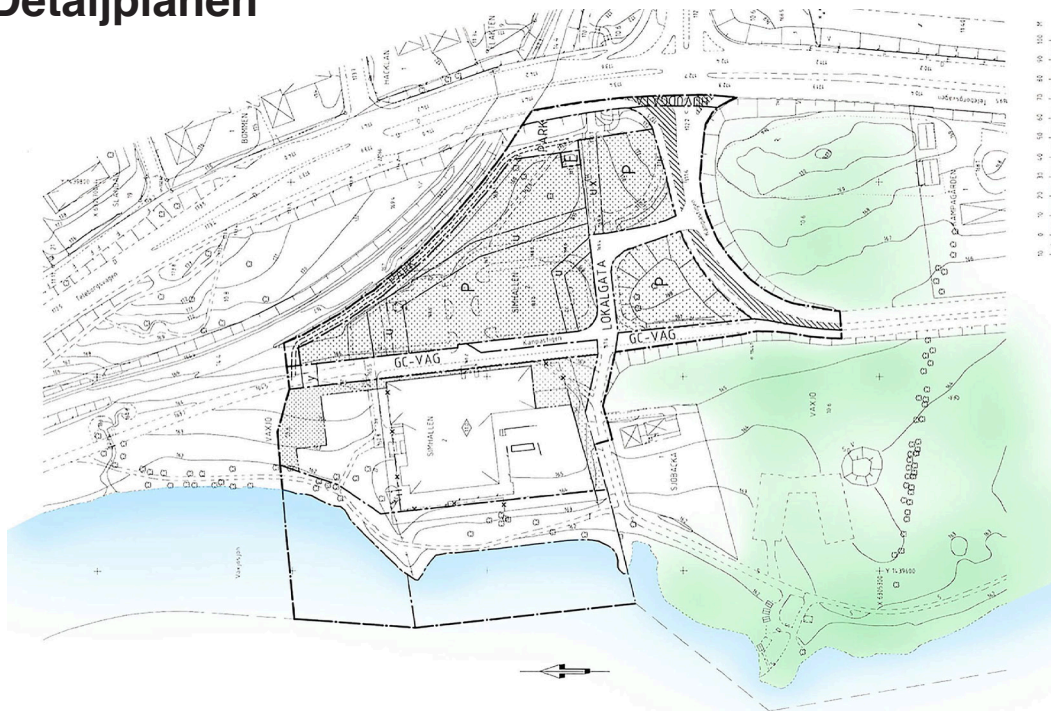
”

”Ja vi hade hög svansföring och var ganska kaxiga om att nuvarande platsen var den bästa. Men då hade vi inte all information. Men nu har vi omvärderat och ja vi har vänt.”

Malin Lauber

”

10. Detaljplanen

Detaljplan för Simhallen 2 mm, Öster, Växjö kommun. 2003-02-24

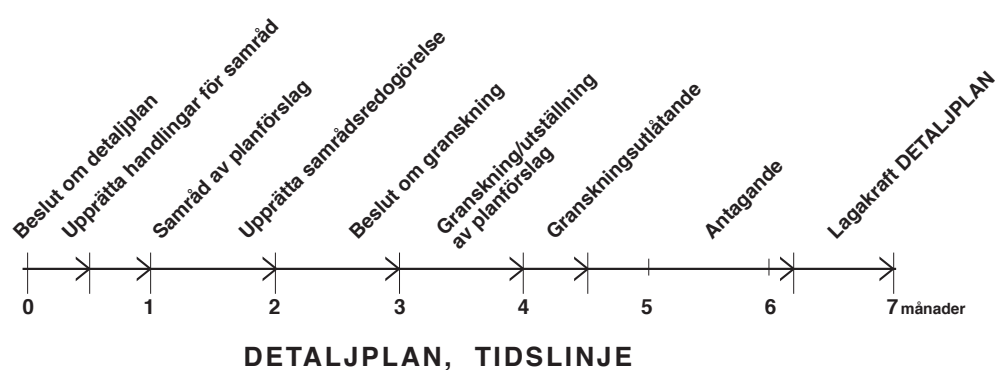
Nu gällande detaljplan möjliggör inte bara den simhall och det äventyrsbad som nu finns utan också ett bryggområde trettiofem meter ut i vattnet, där det finns möjlighet att bygga bryggor med utomhusbad i den numera badbara sjön.

Den nuvarande detaljplanen kan utvidgas söderut till att även omfatta Sjöbacka 1. Detaljplanen kommer på så sätt möjliggöra den tillbyggnad som erfordras för att inrymma en 50-metersbassäng. För att kunna bygga till simhallen krävs en detaljplaneändring. Hur lång tid tar en sådan?

I kommunens presentation "Simhall 2023" hävdas att det tar fem år, men planprocessen kan förenklas och förkortas betydligt mot bakgrund av ett antal samverkande faktorer. Utveckling av simhallen i befintligt läge finns med i samrådsförslaget till fördjupning av översiktsplanen. Både simhallen

och intilliggande tomt utgör befintlig kvartersmark och behövs för att utvidga en pågående allmän verksamhet och då utvidgningen inte kan genomföras utanför området kan den inte anses stå i strid med strandskyddslagen. Den enkla planändring som krävs borde inte - om man vill - behöva ta mer än c:a sju månader. Det obligatoriska plansamrådet tar tre veckor och den likafullt obligatoriska utställningen/granskningen tar högst 30 dagar. Som en prioriterad planläggning borde framtagande av beslutsunderlag samt de nödvändiga besluten därmed kunna hanteras på några månader.

Det är alltså fullt möjligt att ändra detaljplanen under den tid det tar att genomföra en arkitektävling med efterföljande projektering. Rent tidsmässigt tar det alltså inte längre tid att bygga ut befintlig simhall än att bygga i Bäckaslöv.

11. Kostnadsjämförelsen

I "Simhall 2023" påstår man också att en tillbyggd simhall kostar 900 miljoner kr, medan en ny i Bäckaslöv kostar 600 miljoner kr. Då inga kalkyler redovisas, går det inte att granska hur man kommit fram till den siffran. Vi kan här bara hänvisa till Ewa i Mo's second opinion-utredning som visade att det tvärtom var billigare att bygga om- och till än att bygga helt nytt.

I kostnadsjämförelsen saknas de kostnader som uppstår för en ombyggnad av simhallen till annan verksamhet. Alternativet kan bli att byggnaden rivs i sin helhet för att få funktionella och helt nya lokaler. **Låt simhallen förbli simhall** och bygg nytt för annan verksamhet på annan plats.

12. Stadsparken

I "Simhall 2023" sägs också att simhallsalternativet på nuvarande plats "minskar möjlighet till friluftsliv i området och minskar stadsparken".

Detta trots att tillbyggnaden inte över huvud taget behöver beröra stadsparken, utan istället tillför ytterligare en attraktion till densamma. Påståendet saknar därmed grund.

13. Slutord

Inget av de tre argument som lyfts fram i kommunens presentation "Simhall 2023", för simhall i Bäckaslöv: tiden, kostnaden och stadsparken motiverar att man skall flytta simhallen från Växjösjön. Uppdraget från kommunstyrelsen 2023-08-15 att parallellt med en planering för simhall på Bäckaslöv utreda "hur området kring nuvarande simhallen kan utvecklas, samt ta fram förslag på vilken offentlig verksamhet som kan inrymmas i bygganden" har hittills inte lett till någonting, samtidigt som projektorganisation för simhall på Bäckaslöv startats.

Fortfarande är enligt Växjö Forums mening en om- och tillbyggnad av Simhallen på nuvarande plats det absolut bästa alternativet.

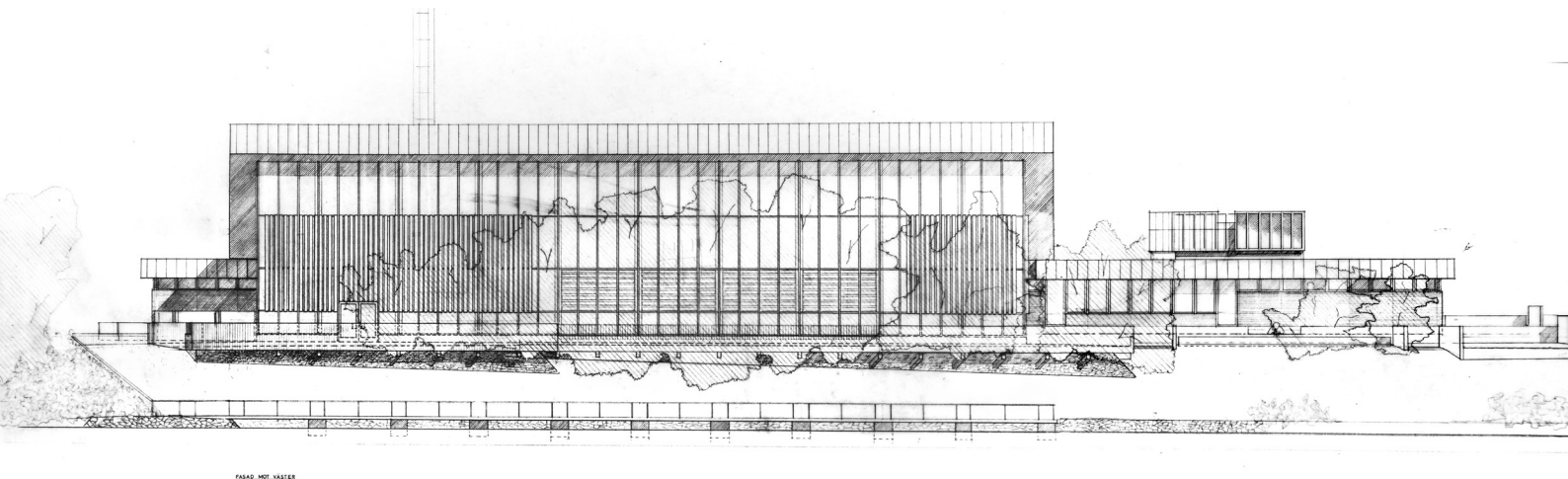
Referenser

Simhallsfrågan, Simhallsgruppen i samarbete med Växjö Forum, 2022

"Simhall 2023", Växjö kommun, 2023

Bedömning av förslag till ny simhall i Växjö, Second-opinion av We Group AB, sept 2021

Utredning simhall Växjö. Second opinion. EvaiMo, aug, 2021.

VÄXJÖ FORUM